

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ – ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Докторске академске студије

ПРИЈАВА
теме докторске дисертације

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Име (име једног родитеља) и презиме кандидата:

Николина Радован Николчић

Датум и место рођења (општина, град, држава):

08.07.1996. Београд, Савски венац, Република Србија

Кућна адреса кандидата:

Кликните да бисте почели унос текста.

Адреса кандидата на послу:

Кликните да бисте почели унос текста.

Кућни телефон кандидата:

/

Мобилни телефон кандидата:

Е-mail адреса кандидата:

Кликните да бисте почели унос текста.

Телефон кандидата на послу:

/

ОСНОВНЕ СТУДИЈЕ

Назив и седиште факултета на којем је кандидат завршио основне студије:

Филолошки факултет Универзитета у Београду

Стечени академски назив кандидата по завршеним основним студијама:

дипломирани професор језика и књижевности

Година дипломирања:

2019.

МАСТЕР (или МАГИСТАРСКЕ) СТУДИЈЕ

Назив и седиште факултета на којем је кандидат завршио магистарске или мастер студије:

Филолошки факултет Универзитета у Београду

Тема магистарског или мастер рада:

Планирање онлајн наставе на почетном нивоу учења италијанског језика (А2) у раном узрасту

Стечени академски назив по завршеним магистарским или мастер студијама:

мастер професор језика и књижевности

Година одбране магистарског или мастер рада:
2021.

ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА

Пун наслов предложене теме докторске дисертације:

Настава страних језика у предшколском образовању Србије и CLIL настава: смернице за унапређење образовног система

Научне области којима претежно припада тема докторске дисертације:

(обавезно се наводи једна од научних области за које је Факултет матичан – филолошке науке; библиотекарство; културолошке науке и комуникологија)

филолошке науке

Уже научне области којима припада тема докторске дисертације:

(листа ужих научних области налази се у чл. 12 Статута Факултета)

италијанистика, примењена лингвистика

Области истраживања којима припада тема докторске дисертације:

(нпр. српски/енглески/руски језик, српска/енглеска/руска књижевност, фонологија, синтакса, анализа дискурса, обрада природних језика, версификација, наратологија, компаратистика итд.)

настава страних језика на раном узрасту, CLIL настава, језичка образовна политика на раном узрасту, иницијално образовање наставника, предшколско образовање

Језик на ком ће дисертација бити писана и брањена:

(уколико се теза не пише на српском језику, кандидат предаје образац пријаве, образложење и библиографију и на српском језику и у преводу на језик тезе)

српски језик

ПРЕДЛОГ МЕНТОРА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Име и презиме ментора:

Катарина Завишин

Звање: доцент

Факултет или институција:

Филолошки факултет Универзитета у Београду

Ужа област научноистраживачког рада:

плотодидактика, методика наставе, CLIL и настава страних језика, тестирање у настави страних језика, рано учење страних језика, образовање и усавршавање наставника страних језика

Радови ментора из уже научне области којој припада тема предложене дисертације који га квалификују за менторство (најмање 5 радова):

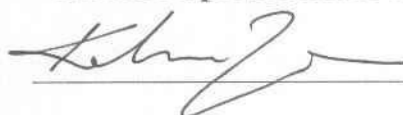
1.	Zavišin, K. Đ. (2024). Dvojezična CLIL nastava u ranom učenju: Moguće rešenje za očuvanje višezjezičnosti u obrazovnom sistemu Srbije. <i>Metodički vidici</i> , 15(1), 89-103. https://doi.org/10.19090/MV.2024.15.89-10
2.	Jovanović, A. Zavišin, K. & Randelović, B. (2020). Development of plurilingualism and interculturalism as an objective of project-based L2 learning in Primary School Education. U: Savić, V. & Cekić-Jovanović, O. (ur.) (2020). <i>Professional competences for teaching in the 21st century</i> . Jagodina: Faculty of Education, 237-249. ISBN 978-86-7604-194-7 DOI: 10.46793/pctja.19.237J UDK: 81`264.3+316.7]:37.02
3.	Јовановић, А. Завишин, К. & Ђурић, Ј. (2019). у (ур.) Јовановић, А. Завишин, К. & Ђурић, Ј. Рано учење страних језика у формалном образовању Србије: историјски осврт и изазови савремене наставе. У: Филолошка истраживања данас IX: Рано и почетно учење страних језика у формалном образовању, Ана Јовановић, Катарина Завишин и Љилјана Ђурић (ур), 33–44. Београд: Филолошки факултет. / Ана Јовановић, Катарина Завишин, Љилјана Ђурић. 2019. Early foreign language learning in formal education of Serbia: Historical overview and current challenges. In Early and Beginners' Foreign Language Learning in Formal Education, Ana Jovanović, Katarina Zavišin and Ljiljana Đurić (eds.) 23-32. Belgrade: Faculty of Philology. ISBN 978-86-6153-533-8 UDC 371.3::811-028.31
4.	Zavišin, K. (2018). Dvojezična (CLIL) nastava u obrazovnom sistemu Srbije: sadašnji izazovi i predlog smernica za budućnost. <i>Živi Jezici</i> , 38(1), 213-225. https://doi.org/10.18485/zivjez.2018.38.1.9
5.	Завишин, К. (2017). Настава на страном језику-предлог модела курса за усавршавање наставника у CLIL контексту. <i>Анали Филолошког факултета</i> . Филолошки факултет Универзитета у Београд: Београд стр.165-181, ISSN 0522-8468
6.	Завишин, К. (2017). Завршни испит за страни језик на крају средњошколског образовања у двојезичној (CLIL) настави: предлог модела за образовни систем Републике Србије. У: Половина, В (ур.) <i>Анали Филолошког факултета</i> . XXIX, Свеска II, Филолошки факултет Универзитета у Београд: Београд, стр.67-82, ISSN 0522-8468
7.	Завишин, К. (2014). Предности двојезичне CLIL наставе - могуће смернице за наставу страног језика у традиционалном контексту? У: <i>Језици и културе у времену и простору</i> . III, (ур.) Гудурић, С & Стефановић М, тематски зборник, Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, Нови Сад: Сајнос, стр. 681-689, 811.1 (082), 821.09 (082), 008 (082) ISBN 978-86-6065-282-1 COBISS.SR-ID 293413127

Предложени ментор потписом потврђује да прихвата менторство на предложеној теми, а да је број докторских дисертација које су у процесу израде или одобрења на којима је тренутно ментор 1.

Датум прихватања менторства:

16.04.2026.

Потпис предложеног ментора

НАПОМЕНА КАНДИДАТА

/

Уз Пријаву кандидат прилаже:

1. попуњен образац **образложења** предлога теме докторске дисертације,
2. попуњен образац **биобиблиографије** кандидата,
ВАЖНА НАПОМЕНА: Сви кандидати који бране докторску дисертацију на Универзитету у Београду пре одбране морају имати један рад објављен или прихваћен за штампу у часопису са релевантне листе часописа у складу са прописима Универзитета у Београду.
3. пријаву докторске дисертације са образложењем и биобиблиографијом у електронском облику као Word документ **(CD)**,
4. **потврду** да је стекао 120 ЕСПБ на ДАС,
5. оверену копију дипломе о завршеним основним студијама,
6. оверену копију дипломе о завршеним мастер (или магистарским) студијама,
7. **извод из матичне књиге рођених** са уписаним држављанством,
8. доказ о уплати трошкова пријављивања докторске дисертације.

Подносилац пријаве својим потписом потврђује да предложену тему није пријављивао на другој високошколској установи у земљи или иностранству.

Име и презиме кандидата:

Николина Николчић

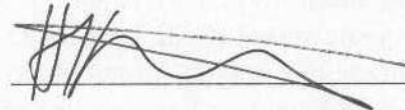
Број досијеа:

2023/30058

Датум подношења пријаве:

16.04.2026.

Потпис кандидата

Пријава теме докторске дисертације –
ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ТЕМЕ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Подаци о кандидату

Име и презиме кандидата:
Николина Николчић

Број досијеа:
2023/30058

Радни наслов теме докторске дисертације

Настава страних језика у предшколском образовању Србије и CLIL настава: смернице
за унапређење образовног система

Научне области којима претежно припада тема докторске дисертације

филолошке науке, примењена лингвистика

Уже научне области којима припада тема докторске дисертације

CLIL настава, језичка образовна политика, рано учење, теорија усвајања другог језика

Области истраживања којима припада тема докторске дисертације

настава страних језика на раном узрасту, CLIL настава на раном узрасту, језичка
образовна политика на раном узрасту, иницијално образовање наставника, предшколско
образовање

Предмет научног истраживања

Предмет истраживања рада представља настава страног језика у формалном контексту у раној
доби и предшколском узрасту (узраст од 3 до 7 година), а циљ је дефинисање смерница за
унапређење наставе страних језика и развој вишејезичности на раном узрасту у образовном
систему Републике Србије.

Подучавање страних језика деци у раном узрасту постало је један од централних циљева европске језичке политике која сада промовише рани почетак учења страног језика у предшколском образовању и повезује га са целокупним развојем детета и главном идејом, а то је да сваки европски грађанин поред матерњег говори још два страна језика (European Commission, 2023). Из тог разлога, неке од Европских земаља уврстиле су енглески у програм предшколског образовања (Пољска, Луксембург и Белгија од треће године, Грчка од четврте, а Кипар и Малта од пете – European Commission, 2023).

Када говоримо о Србији, иако страни језик није обавезан предмет, у вртићима, како државним тако и приватним, нуди се настава страног језика (у највећем броју случајева то је енглески језик) као додатна активност (Savić, 2016). Међутим, иако се оставља простор за увођење и учење страног језика у раној доби и предшколском узрасту, извођење те врсте наставе је тренутно прилично недефинисано и нерегулисано од стране образовних државних институција будући да у Закону о предшколском васпитању и образовању (Службени гласник, 2010-2021) не постоји прописан план и програм рада, као ни тачно дефинисана експертиза наставника, односно профила предавача енглеског као страног језика у раној доби и предшколском узрасту. Стога, наше истраживање је усмерено на испитивање језичке образовне политике у Србији у раној доби и предшколском узрасту дефинисане националном регулативом (закони, правилници), као и језичке образовне политике Европе анализом докумената Европске Комисије као што су: Key data on teaching languages at school in Europe (2023), Key data on early childhood education and care in Europe (2025), PEPELINO (*European portfolio for pre-primary educators* - 2015) и сл.

Поред тога, циљ анализе је и испитивање постојећих званичних националних докумената који пружају увид у неопходно иницијално образовање и стручно усавршавање за обављање позива васпитача и стручних сарадника у вртићу: Закон о предшколском васпитању и образовању (Службени гласник, 2010-2021), Правилник о стандардима компетенција за професију наставника и њиховог професионалног развоја (Сл. гласник, 2011) и Правилник о сталном стручном усавршавању и напредовању у звања наставника, васпитача и стручних сарадника (Сл. гласник, 2021). Будући да полазимо од претпоставке да су предавачи страних језика у вртићу наставници страних језика и васпитачи, следећи циљ је да пружимо приказ и критичку анализу њиховог иницијалног образовања, односно понуду курсева за подучавање енглеског као страног језика у предшколском узрасту, на факултетима и високим школама у Републици Србији које образују будуће васпитаче и наставнике страних језика.

Такође, циљ је да се испитају и технике и активности у настави страних језика у раној доби и предшколском узрасту, односно различите методе рада са децом, са фокусом на CLIL наставу која нуди интегративни приступ учењу страних језика. CLIL представља педагошки приступ у коме се страни језик користи као средство подучавања нејезичких садржаја, чиме се језичко и

садржајно учење међусобно допуњују (Coyle, Hood & Marsh, 2010). Reilly & Ward (1997) истичу да је у том узрасту потребно ставити акценат управо на вођење деце кроз њихов свеукупни развој, а не на учење страног језика, те би садржаји учења страног језика требало да се организују тако да представљају интегративни део општег наставног плана и програма (Prtljaga, 2020).

Још једна битна компонента коју ћемо испитати је породична језичка образовна политика. King (2023) дефинише породичну језичку политику као интердисциплинарно подручје истраживања које, у најширем смислу, испитује шта чланови породице верују о језику (језицима) и учењу језика, на који начин међусобно комуницирају, као и шта настоје да постигну помоћу језика, кроз експлицитно планирање, управљање или доношење одлука (стр. 44). Наиме, премда о овој теми још увек не постоје детаљнија истраживања, опсервацијско искуство нам говори о значају микро политике (породице), односно да родитељи у Србији имају кључну улогу у доношењу одлука о језичком образовању деце пре седме године живота, те да у значајној мери утиче на обликовање целокупне језичке образовне политике на веома раном узрасту у Србији.

У истраживачком делу рада бавићемо се анализом наставе страног језика кроз опсервацију часова у предшколским установама, а потом и анализом иницијалног образовања и усавршавања предавача и њихових ставова о веома раном учењу страног језика и CLIL настави, као и ставова родитеља о настави страног језика.

Основне хипотезе од којих се полази у планираном истраживању

Основна хипотеза је да настава страног језика у предшколском образовном систему у Србији тренутно није адекватно регулисана ни методолошки осмишљена, те да увођење CLIL модела, уз одговарајуће иницијално образовање предавача и подршку језичке образовне политике, може допринети унапређењу квалитета наставе. С тим у вези, наша основна хипотеза је и да настава страних језика на наведеном узрасту подразумева претежно наставу енглеског језика. Поред главне хипотезе издвајамо и следеће претпоставке:

1. Важећи законски оквир у Србији не пружа јасне смернице за организацију и спровођење наставе страног језика у предшколским установама.
2. Државне образовне институције остављају простор за увођење и учење страног језика на веома раном узрасту, али се не баве систематски овим пољем, што нас доводи до претпоставке да је вођење језичке образовне политике на раном узрасту препуштено вртићима и родитељима, те да се менаџмент спроводи на мезо (вртић) и микро (породица) плану, односно „одоздо-на-горе“.

3. С обзиром на то да Закон о предшколском васпитању и образовању не дефинише тачно квалификације предавача страног језика у предшколском образовању, наша претпоставка је да у пракси наставу изводе особе са различитим образовним профилима – дипломирани филолози, васпитачи, апсолвенти језичких факултета, од којих су дипломирани филолози најбројнији.

4. У оквиру иницијалног образовања дипломирани филолози се нису много сусрели нити бавили методологијом рада са најмлађим ученицима. Са друге стране, институције које школују будуће васпитаче у Републици Србији нуде курсеве који оспособљавају будуће васпитаче за подучавање страног језика (превасходно енглеског) у предшколском узрасту, те је наша претпоставка да иницијално образовање васпитача пружа ширу припрему у смислу компетенција неопходних за рад са децом предшколског узраста.

5. У наставној пракси предавачи страног језика користе разноврсне методе и технике за подучавање најмлађих у складу са узрастом ученика. Реч је најчешће о ТПР методи, као и о употреби лудичких активности, песама, музике и слично.

6. Предавачи страног језика нису упознати са карактеристикама, методама и техникама CLIL наставе, али у највећем броју случајева примењују несвесно одређене аспекте ове наставе.

7. Родитељи чија деца похађају наставу страног језика у предшколском образовању имају позитиван став према учењу страног језика и верују да ће знање превасходно енглеског језика деци донети разне бенефите.

8. У настави доминира енглески језик као страни језик, што може бити последица неколико фактора:

а) вртићи и предшколске установе немају у понуди друге стране језике јер сматрају да је енглески језик као доминантан *lingua franca* најпривлачнији родитељима, те родитељи немају ни могућности да изаберу евентуално неки други страни језик;

б) у случају постојања могућности избора неког другог страног језика, родитељи би свакако изабрали енглески језик због његове доминације као *lingua franca*;

ц) предавачи других страних језика не поседују адекватну обуку за извођење наставе на предшколском нивоу.

Циљ истраживања и очекивани резултати

Циљ нашег истраживања је да пружи свеобухватну анализу наставе страног језика у предшколским установама у Србији и да, на основу добијених налаза, дефинише конкретне смернице за унапређење наставе, у складу са начелима CLIL методе и двојезичне наставе, као и развоју вишејезичности на раном узрасту. У оквиру општег циља издвајају се следећи посебни циљеви:

1. Анализа важећег законског оквира у Србији и европских образовних докумената у области наставе страних језика у предшколском узрасту.
2. Утврђивање образовног профила предавача страног језика у предшколским установама и критичка анализа њиховог иницијалног образовања.
3. Испитивање техника, метода и активности које се користе у настави страног језика у предшколским установама.
4. Испитивање ставова предавача о CLIL настави и степена њене примене у пракси.
5. Испитивање ставова родитеља о раном учењу страног језика и њихове улоге у обликовању језичке образовне политике на предшколском узрасту.
6. Дефинисање смерница за системско уређење наставе страних језика, развоја вишејезичности и увођења CLIL методе у предшколско образовање у Србији.

Очекује се да ће истраживање показати да настава страног језика у предшколским установама у Србији подразумева првенствено наставу енглеског језика, као и да се одвија без јасног законског оквира и без дефинисаних стандарда за образовање предавача, што доводи до неуједначеног квалитета те наставе. Такође, очекује се да ће анализа показати да предавачи у пракси интуитивно примењују елементе CLIL наставе, али без систематског приступа и без свести о томе да је реч о овом моделу. Поред тога, очекује се да ће истраживање потврдити да родитељи имају кључну улогу у покретању и обликовању језичке образовне политике на раном узрасту, као и да генерално имају позитиван став према раном учењу страног језика. Добијене смернице су намењене креаторима језичке политике и образовним институцијама које обучавају будуће наставнике страних језика. На основу свих наведених циљева, очекује се да ће резултати

истраживања ukazati na konkretne preporuke za sistemsko unapređenje nastave stranih jezika na ranom uzrastu u Srbiji.

Теоријски оквир на који ће се истраживање ослањати

Теоријски оквир истраживања се ослања на неколико међусобно повезаних области које заједно чине основу за анализу наставе страног језика у предшколским установама у Србији.

У првом делу теоријског оквира бавићемо се језичком образовном политиком и планирањем са циљем да дефинишемо положај наставе страних језика у раном узrastу у образовним политикама Европе и Србије. Kaplan i Baldauf (1997) дефинишу језичко планирање као скуп идеја, закона и прописа чији је циљ да спроведу планиране промене у употреби језика одређене заједнице, док Филиповић (2014) прецизира да се језичка образовна политика бави одабиром и заступљеношћу језика у формалним образовним системима. Наша анализа се ослања на европске документе који дефинишу циљеве језичке образовне политике, пре свега на извештаје Европске комисије (European Commission, 2023). Поред тога, у докторској дисертацији биће приказани примери неколико европских земаља у којима се страни језик учи у предшколском образовању, као и карактеристике њихових образовних система, са фокусом на анализу предшколске наставе страних језика као могућег модела за унапређење наставе у Србији (Łockiewicz, Sarzała-Przybylska, & Lipowska, 2018; Rokita-Jaśkow & Król-Gierat, 2021, 2022; Alexiou, 2022; Penderi, 2022; EAN Educational Portal). Потом ћемо приказати регулаторну образовну политику у Републици Србији у предшколском образовању и анализирати како је настава страних језика позиционирана и на који начин се изводи.

Друга теоријска област обухвата усвајање страног језика на раном узrastу, односно теоријске основе наставе и учења страног језика у веома раном узrastу. Анализираћемо одлике и карактеристике ученика на раном узrastу (узrast од 3 до 7 година), затим учење страног језика у формалном контексту у раној доби и предшколском узrastу, предности раног учења страног језика, као и изазове (Pinter, 2017; Reilly & Ward 1997; Cameron, 2001; Espinosa, 2008; Johnstone, 2002). Многобројна искуства и теоријске поставке указују на вишеструки значај увођења двојезичне наставе на раном узrastу. Често се може чути тврдња да су мала деца много мање инхибирана, отворенија и пријемчивија, да страни језик „упијају као сунђер“, те је зато широко распрострањено мишљење да „што раније - то боље“ (Johnstone, 2002). Рано учење страног језика позитивно утиче на развој фонолошке свести и усвајање изговора, когнитивни развој, подстиче

толеранцију и дугорочно боље језичке компетенције и академски успех (Nikolov & Mihaljević Djigunović, 2011; Bialystok, 2011; European Commission, 2011).

Трећи део теоријског оквира односи се на наставнике страних језика који подучавају ученике раног узраста. Размотрићемо теоријске поставке одлика и компетенција неопходних за бављење овим позивом ослањајући се на Европски портфолио за предшколске васпитаче — PEPELINO (Goullier et al., 2015), као и истраживања која наглашавају да подучавање страног језика веома младих ученика (од 3 до 7 година) представља захтеван задатак имајући у виду карактеристике деце тог узраста, као и да изискује од наставника да преузме одговорност не само за усвајање језика већ и подстицање мотивације и интересовања за нови језик као и за развој интеркултурних компетенција (Komorowska & Крајка, 2024). Потом ћемо испитати иницијално образовање васпитача и наставника страних језика у Србији кроз анализу наставних програма на високошколским установама на којима се образују.

У четвртном делу теоријског оквира анализираћемо релевантну литературу која се односи на методе, технике и активности које се примењују у раду са ученицима предшколског узраста. У савременим приступима раном учењу страних језика све већи значај придаје се интегративним моделима који повезују језичко учење са садржајем и искуством детета, попут CLIL приступа (Ioannou-Georgiou & Pavlou, 2011; Alexiou, 2022; Prtljaga, 2020; Otto & Cortina-Pérez, 2023; EAN Educational Portal). Marsh (2023) истиче да мала деца поседују урођену способност за учење језика која се може искористити у учењу страног језика кроз приступе попут CLIL-а, при чему је неопходно да његова примена буде прилагођена когнитивном развоју детета и специфичном друштвено-језичком контексту. Будући да предшколско образовање има тенденцију да се заснива на холистичком учењу и обично није строго структурисано у погледу курикуларног садржаја, CLIL се чини идеалним приступом у овом контексту, с обзиром на то да је по својој природи холистички (Adami, 2022).

У петом делу дисертације теоријског оквира представићемо улогу породичне језичке политике у предшколском образовању. King (2023) дефинише породичну језичку политику као интердисциплинарно подручје истраживања које испитује шта чланови породице верују о језику и учењу језика, на који начин међусобно комуницирају, као и шта настоје да постигну помоћу језика кроз експлицитно планирање и доношење одлука. У контексту предшколског образовања у Србији, она добија посебан значај будући да родитељи представљају кључне актере који покрећу и обликују језичку образовну политику на раном узрасту, те њихови ставови и одлуке имају директан утицај на увођење и организацију наставе енглеског језика у вртићима.

Истраживање је засновано на комбинованом методолошком приступу који подразумева квалитативне и квантитативне методе, што омогућава свеобухватну и вишедимензионалну анализу предмета истраживања. Овакав приступ подразумева тријангулацију података — комбиновање више извора података (документи, опсервација, анкета, интервјуи) и више метода њихове анализе — са циљем да се добије што целовитија и поузданија слика о настави страног језика у предшколским установама у Србији. Тријангулација омогућава да се налази добијени једном методом провере и допуне налазима добијеним другом методом, чиме се повећава валидност истраживања (Denzin, 1978). Поред тога, истраживање је конципирано као инструментална студија случаја (Stake, 1995), будући да се кроз анализу конкретног случаја — наставе страног језика у предшколским установама у Србији — настоји разумети шира појава и допринети развоју образовне политике у овој области. Студија случаја као методолошки оквир посебно је погодна за истраживања која, као ово, комбинују анализу докумената, опсервацију и интервјуе у циљу добијања дубинског увида у сложену образовну праксу (Creswell, 2009).

Када је реч о материјалима, у истраживању ће се користити следећи материјали:

1. Документи — национални законски и подзаконски акти који регулишу предшколско образовање у Србији (Закон о предшколском васпитању и образовању, Основе програма предшколског васпитања и образовања – Године узлета, Правилник о сталном стручном усавршавању наставника, васпитача и стручних сарадника), европски документи у области језичке образовне политике (Key data on teaching languages at school in Europe, Key data on early childhood education and care in Europe, PEPELINO), као и наставни програми факултета и високих школа који образују будуће наставнике страних језика и васпитаче у Републици Србији.
2. Подаци прикупљени опсервацијом — белешке и протоколи са опсервације часова страног језика у предшколским установама у Србији, који ће омогућити увид у наставну праксу и примену различитих техника и метода рада са децом предшколског узраста. За опсервацију ће бити коришћени посебно састављени формулари и структурисани протокол у којима ће бити издвојени елементи за опсервирање у складу с циљевима истраживања.
3. Подаци прикупљени анкетама — одговори предавача страног језика у предшколским установама прикупљени путем упитника.

4. Подаци прикупљени интервјуима — дубински интервјуи са предавачима страног језика у предшколским установама, који ће омогућити детаљнији увид у њихове ставове о CLIL настави, иницијалном образовању и наставној пракси. Поред наставника, биће интервјуисани и родитељи деце предшколског узраста у вези са искуством са наставом страних језика и ставовима о учењу страних језика.

Када је реч о методама, биће укључене следеће:

1. Анализа докумената биће примењена у првој фази истраживања са циљем да се утврди положај наставе страних језика у предшколском образовању у законском оквиру Србије и европским образовним политикама, као и да се анализира иницијално образовање предавача кроз преглед наставних програма релевантних факултета и високих школа.
2. Опсервација ће бити спроведена у предшколским установама у Београду, како државним тако и приватним, са циљем да се документује наставна пракса и утврди које методе предавачи примењују, као и у којој мери су заступљени елементи CLIL модела у циљу издвајања смерница за примену ове методе у предшколској настави. За потребе опсервације биће израђен структурирани протокол који ће омогућити систематско бележење релевантних података.
3. Анкета ће бити спроведена међу предавачима страног језика у предшколским установама. Упитник ће бити креиран и садржаће питања затвореног и отвореног типа. Циљ упитника је да прикупи демографске податке о наставницима, технике и методе рада које примењују и њихове ставове о раном учењу енглеског као страног језика. Квантитативни подаци биће анализирани дескриптивном статистиком, док ће одговори на питања отвореног типа бити подвргнути тематској анализи.
4. Интервју ће бити спроведен са две групе испитаника — предавачима страног језика у предшколским установама и родитељима деце предшколског узраста. Интервјуи ће бити полуструктурирани, што ће омогућити флексибилност у разговору уз задржавање фокуса на истраживачким питањима. Циљ интервјуа са предавачима је продубљивање разумевања њихових ставова о настави страних језика на веома раном узрасту, CLIL настави као и њихових очекивања. Са друге стране, интервјуи са родитељима пружиће увид у породичну језичку политику и разлоге због којих уписују децу на рано учење страног језика.
5. Компаративна анализа биће примењена са циљем да се упореди статус наставе страних језика у предшколском образовању у Србији са искуством европских земаља, распрострањеност CLIL методе на раном узрасту, као и статус енглеског и других страних језика.

Оквирни план истраживања

Истраживање је планирано у пет фаза које се надовезују једна на другу, од анализе постојећег стања до дефинисања конкретних смерница за унапређење наставе енглеског језика у предшколским установама у Србији.

Фаза 1 — Анализа докумената и теоријски оквир

Прва фаза обухвата преглед релевантне научне литературе и анализу докумената. У оквиру анализе литературе биће разрађене теоријске области на којима се истраживање заснива: усвајање страног језика на раном узрасту, језичка образовна политика, иницијално образовање и усавршавање наставника страног језика, CLIL настава на раном узрасту, двојезична настава и породична језичка политика. Паралелно ће бити спроведена анализа националних и европских докумената који регулишу наставу страних језика у предшколском образовању, као и анализа наставних програма факултета и високих школа који образују будуће наставнике страних језика и васпитаче у Републици Србији. У овој фази биће спроведена и компаративна анализа образовне политике Србије и појединих европских земаља у области наставе страних језика у предшколском узрасту.

Фаза 2 — Опсервација часова

Друга фаза обухвата опсервацију часова страног језика у предшколским установама у Београду. Циљ опсервације је да се документује наставна пракса и утврди које методе, технике и активности предавачи користе у раду са децом узраста од 3 до 7 година. Посебна пажња биће посвећена идентификацији елемената CLIL модела у наставној пракси, као и начину на који предавачи интегришу страни језик у свакодневне активности деце. Пре почетка опсервације биће израђен структурисани протокол који ће омогућити систематско бележење релевантних података.

Фаза 3 — Интервјуи са предавачима

Трећа фаза обухвата полуструктурисане интервјуе са предавачима страног језика у предшколским установама. Интервјуи ће бити организовани око неколико тематских целина. Прво, биће прикупљени подаци о образовном профилу предавача и њиховом стручном

усавршавању у области раног учења страних језика. Друго, испитаће се ставови предавача о техникама и активностима које сматрају прикладним за рад са децом узраста од 3 до 7 година, као и њихово познавање CLIL модела и процена степена његове присутности у сопственој наставној пракси. Треће, биће анализирани ставови и очекивања наставника страних језика у вези са циљевима наставе у предшколском узрасту.

Фаза 4 — Групни интервјуи са родитељима

Четврта фаза обухвата групне интервјуе са родитељима деце која похађају наставу страног језика у предшколским установама. Циљ групних интервјуа је да се испитају очекивања родитеља од наставе страног језика у вртићу и њихова процена тренутне наставе.

Фаза 5 — Синтеза налаза

На основу синтезе свих прикупљених података — из анализе докумената, опсервације часова и интервјуа са предавачима и родитељима — биће дефинисане конкретне смернице за унапређење наставе страног језика у предшколским установама у Србији, намењене образовним институцијама, креаторима образовне политике, институцијама које образују будуће наставнике страних језика, као и самим наставницима страних језика.

Прелиминарни списак стручне литературе

- Adami, V. (2022). Implementing CLIL in pre-primary EFL teaching: Opportunities and challenges. *Scripta Manent*, 17(2), 3–20.
- Alexiou, T. (2022). Developing educational scenarios for EFL preschool learners. In Cortina-Pérez., B., Andúgar, A., Álvarez-Cofiño, A., Corral, S., Martínez León, N. & A. Otto (Eds.), *Addressing future challenges in early language learning and multilingual education*, (pp.231-240), Madrid: Dykinson Publishing House.
- Anderson, C. E., McDougald, J. S., & Cuesta Medina, L. (2015). CLIL for young learners. In C. N. Giannikas, L. McLaughlin, G. Fanning & N. D. Muller (Eds.), *Children Learning English: From Research to Practice* (pp. 137-151). Garnet Education.
- Anne-Mieke M.M. Thieme, Kyra Hanekamp, Sible Andringa, Josje Verhagen & Folkert Kuiken (2022) The effects of foreign language programmes in early childhood education and care: a systematic

review, *Language, Culture and Curriculum*, 35:3, 334-351, DOI: 10.1080/07908318.2021.1984498

- Balboni, P. E., Caon, F., Menegale, M., & Serragiotto, G. (Eds.). (2023). *La linguistica educativa tra ricerca e sperimentazione: Scritti in onore di Carmel Mary Coonan*. Venezia: Edizioni Ca' Foscari.
- Beacco, J.-C., Byram, M., Cavalli, M., Coste, D., Egli Cuenat, M., Goullier, F., & Panthier, J. (2016). *Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education*. Strasbourg: Council of Europe.
- Bialystok, E. (2011). Reshaping the mind: The benefits of bilingualism. *Canadian Journal of Experimental Psychology*, 65(4), 229–235.
- Cameron, L. (2001). *Teaching Languages to Young Learners*. Cambridge: CUP.
- Coyle, D., Hood, P., & Marsh, D. (2010). *CLIL: Content and language integrated learning*. Cambridge University Press.
- Costa, F., Mair, O., Murphy, A. C., & Cucchi, C. A. (2018). "Introduction" to *English for Young Learners from Pre-school to Lower Secondary: A CLIL Teacher Training Project in Italian Schools* (pp. 5-20). Universitas Studiorum.
- Costa, F. (2016). CLIL (Content and language integrated learning) through English in Italian Higher Education. Retrieved from <https://www.ledonline.it/Lingue-e-culture/785-Content-Language-Integrated-Learning.php>
- Creswell, J. W. (2009). *Research Design: Qualitative, quantitative, and mixed methods Approaches* (3rd ed.). California: Sage Publications Inc.
- Ćirković-Miladinović I. (2016). Preschool teachers beliefs on foreign language learning abilities on pre-school children, *Savremeno predškolsko vaspitanje i obrazovanje: izazovi i dileme*, 141-154. Jagodina: Fakultet pedagoških nauka Univerziteta u Kragujevcu
- Dagarin Fojkar, M. i Skubic, D. (2017). Pre-service preschool teachers' beliefs about foreign language learning and early foreign language teaching in Slovenia. *CEPS Journal*, 7(4), 85-104.
- Denzin, N. K. (1978). *The research act: A theoretical introduction to sociological methods*. McGraw-Hill.
- EAN Educational Portal, www.ean.auth.gr (Project presentation, Guidelines for the Educational scenarios and the activities for the introduction of English in preschools)
- European Commission / EACEA / Eurydice (2025), *Key data on early childhood education and care in Europe – 2025*. Eurydice report. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- European Commission (2023). *Key data on teaching languages at school in Europe*. Luxembourg: Publications Office of the European Union. <https://data.europa.eu/doi/10.2797/529032>.

- European Commission (2011). Commission staff working paper. European Strategic Framework for Education and Training (ET 2020). *Language Learning at Pre-Primary School Level: Making it Efficient and Sustainable: A Policy Handbook*. Preuzeto 17. marta sa https://education.ec.europa.eu/sites/default/files/document-library-docs/early-language-learning-handbook_en.pdf
- Eurydice. (2006). Content and language integrated learning (CLIL) at School in Europe. In Education (Vol. 33). <https://doi.org/10.1080/09571730685200121>
- Espinosa, L. M. (2008). *Challenging Common Myths about Young English Language Learners*. New York: Foundation for Child Development.
- Filipović, J. (2024). Transdisciplinarni pristup obrazovanju nastavnika stranih jezika: znanje, učešće i osnaživanje u formiranju zajednica znanja. *Методички вюдуйи*, 15(1), 129–147. <https://doi.org/10.19090/mv.2024.15.129-147>
- Filipović, J., Djurić, L. (2021). Early Childhood Foreign Language Learning and Teaching in Serbia: A Critical Overview of Language Education Policy and Planning in Varying Historical Contexts. In: Zein, S., Coady, M.R. (eds) *Early Language Learning Policy in the 21st Century*. Language Policy, vol 26. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-76251-3_3
- Filipović, J., Vučo, J., & Djurić, L. (2007). Critical Review of Language Education Policies in Compulsory Primary and Secondary Education in Serbia. *Current Issues in Language Planning*, 8(2), 222–242. <https://doi.org/10.2167/cilp103.0>
- Gaši, T., & Popović, M. Z. (2024). Inicijalno obrazovanje nastavnika stranih jezika u Republici Srbiji: mišljenja profesora metodike nastave stranog jezika. *Živi jezici: časopis za strane jezike i književnost*, 44(1), 145–175. <https://doi.org/10.18485/zivjez.2024.44.1.7>
- Goullier, F., Carré-Karlinger, C., Orlova, N. & Roussi, M. (2015). *European portfolio for pre-primary educators. The plurilingual and intercultural (PEPELINO)*. Council of Europe, ECML.
- Graddol, David (2006). *English next*. British Council.
- Halbach, A. (2009). The primary school teacher and the challenges of bilingual education, u *CLIL across Educational levels*, ur. E. Dafouz, M.C. Guerrini (Madrid: Richmond Publishing): 19–26.
- Ioannou-Georgiou, S., & Pavlou, P. (Eds.). (2011). *Guidelines for CLIL implementation in primary and pre-primary education*. PROCLIL.
- Johnstone, R. (2002). Addressing „the Age Factor“: some Implications for Languages Policy. *Guide for the development of Language Education Policies in Europe. From Linguistic Diversity to Plurilingual Education*. Strasbourg: Language Policy Division. Preuzeto, 7. aprila 2026., sa <http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/source/JohnstoneEN.pdf>.

- Jovanović, A. S. & Maričić Mesarović, S. M. . (2024). Usvajanje i nastava stranih jezika na ranom uzrastu u naučnoj periodici Srbije: period od 2013. do 2023. godine. *Методички видици*, 15(1), 17–44. <https://doi.org/10.19090/mv.2024.15.17-44>
- Jovanović, A. & Mastilo, M. (2022). Formación de profesores de ELE para la enseñanza formal de los niños de la edad temprana: el caso de Serbia. *Anali Filološkog fakulteta*, 34 (2), 77-100.
- Jovanović, A., Šifrar Kalan, M., Mastilo, M. & Kovač, J. (2022). *Profedepeques: La guía para la enseñanza temprana del español como lengua extranjera*. Con el prólogo de Jelena Filipović. Asociación de Profesores de Español en Serbia, Facultad de Filología de la Universidad de Belgrado. <http://www.profedepeques.apes.edu.rs/>
- Jovanović, A., Zavišin, K. & Randelović, B. (2020). Development of plurilingualism and interculturalism as an objective of project-based L2 learning in Primary School Education. U: Savić, V. & Cekić-Jovanović, O. (ur.) (2020). *Professional competences for teaching in the 21st century*. Jagodina: Faculty of Education, 237-249. ISBN 978-86-7604-194-7 DOI: 10.46793/pctja.19.237J UDK: 81264.3+316.7]:37.02
- Kaplan, R.B. and Baldauf, Jr, R.B. (1997). *Language Planning from Practice to Theory*. Clevedon: Multilingual Matters.
- King A. Kendall. (2023). Family language policy. *The Routledge Handbook of Applied Linguistics: Volume Two (2nd ed.)*. NY:Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003082637>
- Komorowska, H. & Krajka, J. (2024). Trends in European language education policy on teacher education: Teaching foreign languages to young learners. *Glottodidactica*, 51(1), 27-44. <https://doi.org/10.14746/gl.2024.51.1.2>
- Łockiewicz, M., Sarzała-Przybylska, Z., & Lipowska, M. (2018). *Early predictors of learning a foreign language in pre-school – Polish as a first language, English as a foreign language*. *Frontiers in Psychology*, 9, 1813. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.01813>
- Marsh, D. (2023). *Foreword*. In A. Otto & B. Cortina-Pérez (Eds.), *Handbook of CLIL in Pre-primary Education*. Springer.
- Martínez, Á. Á., Corral-Robles, S., Pino Rodríguez, A. M., Ramírez Verdugo, M. D., & Andúgar Soto, A. (2022). Innovative approaches in pre-primary CLIL classrooms. In B. Cortina-Pérez, A. Andúgar Soto, Á. Á. Álvarez-Cofiño Martínez, S. Corral Robles, N. Martínez León, & A. Otto (Eds.), *Addressing future challenges in early language learning and multilingual education* (pp. 223–230). Dykinson.
- Mehisto, P., Marsh, D., Frigols, M.J. (2014). *Uncovering CLIL. Content and Language Integrated Learning in Bilingual and Multilingual Education*. Oxford: Macmillan Education
- Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja (2019). *Osnove programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja – Godine uzleta*. Beograd: Prosvetni pregled.

- Murphy, V. A. & Evangelou, M. (Eds.) (2016). *Early childhood education in English for speakers of other languages*. London: British Council.
- Nikolov, M. & Djigunović, J. M. (2023). Studies on pre-primary learners of foreign languages, their teachers, and parents: A critical overview of publications between 2000 and 2022. *Language Teaching*, 56(4), 451-477. <https://doi.org/10.1017/S0261444823000095>
- Nikolov, M., & Mihaljević Djigunović, J. (2011). All shades of every color: An overview of early teaching and learning of foreign languages. *Annual Review of Applied Linguistics*, 31, 95-119.
- Otto, A., & Cortina-Pérez, B. (Eds.). (2023). *Handbook of CLIL in Pre-primary Education*. Cham: Springer International Publishing. <https://doi.org/10.1007/978-3-031-04768-8>
- Penderi, E. (2022). *Introducing English in the preschool and the new Greek preschool education curriculum: Promoting multilingualism, citizenship, intercultural communication and inclusion*. In Cortina-Pérez, B., Andúgar, A., Álvarez-Cofiño, A., Corral, S., Martínez León, N. & A. Otto (Eds.), *Addressing future challenges in early language learning and multilingual education*, (pp.189-196), Madrid: Dykinson Publishing House.
- Pinter, A. (2017). *Teaching young language learners* (2nd ed.). Oxford University Press.
- Prtljaga, J. (2020). *Učenje i poučavanje engleskog jezika na ranom uzrastu*. Vršac: Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov“.
- Reilly, V. & Ward, S. M. (1997). *Very young learners*. Oxford: Oxford University Press.
- Rokita-Jaśkow, J. (2022). Teaching foreign languages at the pre-primary level in a monolingual setting: the case of Poland. *Porta Linguarum. An International Journal of Foreign Language Teaching and Learning*, 31–42. <https://doi.org/10.30827/portalin.vi.26218>
- Rokita-Jaśkow, J. & Król-Gierat, W. (2021). Preparing teachers of early childhood education to teach a foreign language: The pepelino portfolio in practice. *Problemy Wczesnej Edukacji*, 52(1), 153-169. <https://doi.org/10.26881/pwe.2021.52.11>
- Savić, V. (2016). Current issues in learning English as a foreign language in preschool: challenges and prospects, *Savremeno predškolsko vaspitanje i obrazovanje: izazovi i dileme*, 219-229. Jagodina: Fakultet pedagoških nauka Univerziteta u Kragujevcu 13
- Savić, V. (2012). Effective CLIL lesson planning: What lies behind it?, in *Teaching English to Young Learners*, ed. R. Popović, V. Savić (Jagodina: City Press): 35–45.
- Segura, M. (2023). CLIL in Pre-Primary Education: The Views of In-Service and Pre-Service Teachers. *Bellaterra Journal of Teaching & Learning Language & Literature*, 16(2), e1230. <https://doi.org/10.5565/rev/jtl3.1230>

- Službeni glasnik. (2010-2021). *Zakon o predškolskom vaspitanju i obrazovanju*. Pravno informacioni sistem Republike Srbije, Službeni glasnik 18/2010-48, 101/2017-8, 113/2017-276, 10/2019-3, 129/2021-15. <https://pravno-informacioni-sistem.rs/eli/rep/sgrs/skupstina/zakon/2010/18/6/reg>
- Službeni glasnik. (2021). *Pravilniku o bližim uslovima za ostvarivanje različitih oblika i programa vaspitno-obrazovnog rada i drugih oblika rada i usluga koje ostvaruje predškolska ustanova*, Službeni glasnik 80/2021. http://demo.paragraf.rs/demo/combined/Old/t/t2021_08/SG_080_2021_003.htm
- Službeni glasnik. (2021). *Pravilnik o stalnom stručnom usavršavanju i napredovanju u zvanju nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika*. Službeni glasnik 109/2021. <https://zuov.gov.rs/preuzimanje/504/pravilnici-i-zakoni/552487/pravilnik-o-stalnom-strucnom-usavrsavanju-i-napredovanju-u-zvanja-nastavnika-vaspitaca-i-strucnih-saradnika.pdf>
- Službeni glasnik RS. (2011). *Pravilnik o standardima kompetencija za profesiju nastavnika i njihovog profesionalnog razvoja*. Sl. glasnik RS - Prosvetni glasnik", br. 5/2011, preuzeto sa: <https://www.mpn.gov.rs/wp-content/uploads/2015/08/Правилник-о-стандардима-компетенција-за-професију-наставника-и-њиховог-професионалног-развоја.pdf>
- Stake, R. E. (1995). *The art of case study research*. Sage Publications.
- Tuyet, T.T. (2020). The myth of "the earlier the better" in foreign language learning or the optimal age to learn a foreign language. *VNU Journal of Foreign Studies*, 36(1), 22-36.
- Vasiljević-Valent, D. M. (2021). *Dvojezična nastava na srpskom i ruskom jeziku: teorijske osnove i kritička analiza*. Neobjavljena doktorska disertacija, Beograd: Filološki fakultet.
- Višacki, J. (2016). *Kurikularni okvir za nastavu stranih jezika u predškolskom uzrastu u Srbiji* (doktorska disertacija), Filološki fakultet: Beograd.
- Wood, D., Bruner, J. S., Ross, G. (1976). The role of tutoring in problem solving. *Journal of Child Psychology and Psychiatry* 17: 89–100.
- Zavišin, K. Đ. (2024). Dvojezična CLIL nastava u ranom učenju: Moguće rešenje za očuvanje višejezičnosti u obrazovnom sistemu Srbije. *Metodički vidici*, 15(1), 89-103. <https://doi.org/10.19090/MV.2024.15.89-10>
- Zavišin, K. (2018). Dvojezična (CLIL) nastava u obrazovnom sistemu Srbije: sadašnji izazovi i predlog smernica za budućnost. *Živi jezici*, 38(1), 213-225. <https://doi.org/10.18485/zivjez.2018.38.1.9>
- Zavišin, K. (2013). *Teorijske osnove i kritička analiza CLIL nastave na italijanskom i srpskom jeziku u srednjoj školi u Srbiji* (neobjavljena doktorska disertacija). Filološki fakultet, Univerzitet u Beogradu.

- Вучо, Ј., Филиповић, Ј. (2018). Језици у српском образовном систему: одговори с разлогом, у *Језици образовања* 8, ур. Ј. Вучо, Ј. Филиповић (Београд: Филолошки факултет): 9-14.
- Вучо, Ј. (2018). Језик и језици образовања, *Језици образовања, Филолошка истраживања данас*, Филолошки факултет Универзитета у Београду, Београд, стр. 32–51.
- Вучо, Ј. (2010). Интеркултуралност као оквир и контекст комуникативне наставе страних језика у раном узрасту. *Иновације у настави: часопис за савремену наставу*, вол. 23, но. 3, (стр. 53-61). Београд: Учитељски факултет.
- Вучо, Ј. (2006). У потрази за сопственим моделом двојезичне наставе. *Иновације у настави*, 9: 41-54.
- Гојков Рајић, А. Ј. ., & Папрић, М. Н. (2024). Интегративни приступ – шанса за поучавање и учење немачког и руског језика на раном узрасту. *Методички видици*, 15(1), 105–125. <https://doi.org/10.19090/mv.2024.15.105-125>
- Дурбаба, О. (2018). О образовању наставника страних језика у Републици Србији, *Језици образовања*, FID, Филолошка истраживања данас, Филолошки факултет Универзитета у Београду, Београд, стр. 131–146.
- Дурбаба, О. (2014). Настава страних језика у Србији и аспекти језичког планирања на националном нивоу и нивоу локалне заједнице: приказ једне студије случаја, у *Језици у образовању и језичке образовне политике*, ур. Ј. Филиповић & О. Дурбаба (Београд: Филолошки факултет): 51–73.
- Ђурић, Љ. (2024). Улога филолошке струке у обликовању језичке образовне политике: примери увођења шпанског језика и раног учења страних језика у систем образовања србије. *Методички видици*, 15(1), 47–66. <https://doi.org/10.19090/mv.2024.15.47-66>
- Ђурић, Љ. (2018). Страни језици у језичкој образовној политици Србије: динамика промена од 2000. до 2016. године, у *Језици образовања* 8, ур. Ј. Вучо, Ј. Филиповић (Београд: Филолошки факултет): 55-80.
- Ђурић, Љ. (2014). Вредновање раног школског учења страних језика у Србији: заглушујућа тишина, у *Језици у образовању и језичке образовне политике*, ур. Ј. Филиповић, О. Дурбаба (Београд: Филолошки факултет): 77-106.
- Завишин, К. (2017). Настава на страном језику-предлог модела курса за усавршавање наставника у CLIL контексту. *Анали Филолошког факултета*. Филолошки факултет Универзитета у Београд: Београд стр.165-181, ISSN 0522-8468

- Завишин, К. (2017). Завршни испит за страни језик на крају средњошколског образовања у двојезичној (CLIL) настави: предлог модела за образовни систем Републике Србије. У: Половина, В (ур.) *Анали Филолошког факултета*. XXIX, Свеска II, Филолошки факултет Универзитета у Београд: Београд, стр.67-82, ISSN 0522-8468
- Завишин, К. (2014). Предности двојезичне CLIL наставе - могуће смернице за наставу страног језика у традиционалном контексту? У: *Језици и културе у времену и простору*. III, (ур.) Гудурић, С & Стефановић М, тематски зборник, Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, Нови Сад: Сајнос, стр. 681-689, 811.1 (082), 821.09 (082), 008 (082) ISBN 978-86-6065-282-1 COBISS.SR-ID 293413127
- Јовановић, С. А. (2023). Страни језици у формалном образовању Србије: Стратегија вишејезичности, у *Руски језик у Србији и Републици Српској данас: зборник радова поводом 75 година Славистичког друштва Србије*, ур. Б. Марић, Ј. Гинић, Л. Меденица (Београд: Славистичко друштво Србије): 95-113.
- Јовановић, А. Завишин, К. & Ђурић, Љ. (2019). у (ур.) Јовановић, А. Завишин, К. & Ђурић, Љ. Рано учење страних језика у формалном образовању Србије: историјски осврт и изазови савремене наставе. У: *Филолошка истраживања данас IX: Рано и почетно учење страних језика у формалном образовању*, Ана Јовановић, Катарина Завишин и Љиљана Ђурић (ур), 33–44. Београд: Филолошки факултет. / Ana Jovanović, Katarina Zavišin, Ljiljana Đurić. 2019. Early foreign language learning in formal education of Serbia: Historical overview and current challenges. In *Early and Beginners' Foreign Language Learning in Formal Education*, Ana Jovanović, Katarina Zavišin and Ljiljana Đurić (eds.) 23-32. Belgrade: Faculty of Philology. ISBN 978-86-6153-533-8 UDC 371.3::811-028.31
- Стојанов, С. Р. ., & Поповић, Н. Н. (2024). Уверења и ставови родитеља предшколске деце о раном учењу француског као страног језика. *Методички видици*, 15(1), 229–250. <https://doi.org/10.19090/mv.2024.15.229-250>
- Филиповић, Ј. (2018). Језичка политика и планирање и језичко предводништво: образовање за 21. век, *Језици образовања*, FID, Филолошка истраживања данас, Филолошки факултет Универзитета у Београду, Београд, стр. 15–32.
- Филиповић, Ј. (2014). Теоријски концепти и специфичности језичке образовне политике, *Језици у образовању и језичке образовне политике*, Чигоја: Београд, стр. 17–36.

Докторске академске студије

Пријава теме докторске дисертације –
БИОБИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Подаци о кандидату

Име и презиме кандидата:
Николина Николчић

Број досијеа:
2023/30058

Радни наслов теме докторске дисертације

Настава страних језика у предшколском образовању Србије и CLIL настава: смернице за унапређење образовног система

Биографија кандидата

Николина Николчић рођена је 08.07.1996. године у Београду. Дипломирала је 2019. године италијански језик, књижевност и културу на Филолошком факултету Универзитета у Београду. Године 2021. завршила је мастер студије и одбранила је мастер тезу под насловом „Планирање онлајн наставе на почетном нивоу учења италијанског језика (А2) у раном узрасту“ на Филолошком факултету у Београду. У периоду од 2014. до 2019. године похађала је различите летње курсеве италијанског језика и културе при више школа у Италији: Фиренца (Istituto italiano), Рим (Torre di Babele), Верона (Idea Verona), Ређо Калабрија (Università italiana per stranieri "Dante Alighieri") и Перуђа (Università per stranieri). Године 2021/22. похађала је Курс стручног писаног и судског превођења. Докторске академске студије на Филолошком факултету у Београду уписала је 2023. године на модулу Језик.

Од септембра 2021. године запослена је као наставник италијанског језика у основној школи „Сава Јовановић - Сирогојно“.

Од марта 2023. године ангажована је у настави на Италијанском институту за културу у Београду, где предаје на курсевима за децу и одрасле ученике.

Списак објављених научних и стручних радова кандидата

Nikolčić, N., Pančevac, M. & Mitrović, M. (2025). Didaktizacija kulturne materije u nastavi stranog jezika. *Norma*, 30(2), 151-160.

Деловодни број: УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ			
ПРИМЉЕНО: 22.06.2026			
Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
	924/13		

КАТЕДРА ЗА ИТАЛИЈАНИСТИКУ

ПРЕДЛОГ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

за одбрану теме и оцену научне заснованости докторске дисертације

Подаци о кандидату

Име и презиме кандидата:
Мср Николина Николчић

Број досијеа:
2023/30058

Радни наслов теме докторске дисертације

Настава страних језика у предшколском образовању у Србији и CLIL настава: смернице за унапређење образовног система

Уже научне области којима припада тема докторске дисертације

Италијанистика, примењена лингвистика

Предлог ментора докторске дисертације

Др Катарина Завишин, доцент

1) Катедра за италијанистику је **САГЛАСНА** са предложеном темом докторске дисертације и предлогом ментора и предлаже Већу докторских академских студија Филолошког факултета да усвоји наведени састав Комисије за одбрану теме и оцену научне заснованости предлога теме докторске дисертације.

2) Катедра за _____ је **САГЛАСНА** са предложеном темом докторске дисертације уз промену предложеног ментора, за шта је кандидат дао сагласност која се налази у прилогу, и предлаже Већу докторских академских студија Филолошког факултета да усвоји наведени састав Комисије за одбрану теме и оцену научне заснованости предлога теме докторске дисертације.

3) Катедра је закључила да предложена тема **не припада** ужој научној области која се изучава на Катедри и Пријаву теме на разматрање упућује Катедри за _____, која у року од 30 дана треба Већу докторских академских студија Филолошког факултета, преко Архиве, да упути предлог састава Комисије за одбрану теме и оцену научне заснованости теме докторске дисертације.

Dragana Radjenic
Управник Катедре

ПРЕДЛОГ МЕНТОРА И ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

МЕНТОР	
Име и презиме:	Др Катарина Завишин
Звање:	Доцент
Факултет или институција:	Филолошки факултет Универзитета у Београду
Ужа област научноистраживачког рада:	Италијанистика
Ако предложени ментор није на листи ментора Филолошког факултета, испуњеност услова за ментора потврђује се приложеном табелом из акредитације (m_tabela) . Квалификације за менторство предложене теме се потврђују радовима из области којој припада предложена тема дисертације (најмање 5 радова).	
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
Предложени ментор својим потписом потврђује да прихвата менторство предложене теме докторске дисертације и да влада језиком којим ће предложена теза бити написана.	
Датум прихватања менторства:	Потпис предложеног ментора*
16. 04. 2026.	

* Сагласност се може дати у слободној форми и у електронском облику.

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ И 1. ЧЛАН

Име и презиме:	Др Ана Јовановић
Звање:	Ванредна професорка
Факултет или институција:	Филолошки факултет Универзитета у Београду
Ужа област научноистраживачког рада:	Хиспанистика, шпански језик
Ако предложени члан Комисије није на листи наставника на докторским студијама Филолошког факултета, квалификације за члана Комисије потврђују се приложеном табелом из акредитације (<i>d_tabela</i>) или библиографијом из које се види да испуњава услове за држање наставе на ДАС према Стандардима за акредитацију.	
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
Предложени члан Комисије својим потписом потврђује да прихвата чланство у Комисији за одбрану и оцену научне заснованости предложене теме докторске дисертације и да влада језиком којим ће предложена теза бити написана.	
Датум прихватања чланства:	Потпис предложеног члана Комисије*
20. 04. 2026.	

* Сагласност се може дати у слободној форми и у електронском облику.

ЧЛАН КОМИСИЈЕ	
Име и презиме:	Др Јелена Филиповић
Звање:	Редовна професорка
Факултет или институција:	Филолошки факултет Универзитета у Београду
Ужа област научноистраживачког рада:	Хиспанистика, шпански језик, социолингвистика
Ако предложени члан Комисије није на листи наставника на докторским студијама Филолошког факултета, квалификације за члана Комисије потврђују се приложеном табелом из акредитације (<i>d_tabela</i>) или библиографијом из које се види да испуњава услове за држање наставе на ДАС према Стандардима за акредитацију.	
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
Предложени члан Комисије својим потписом потврђује да прихвата чланство у Комисији за одбрану и оцену научне заснованости предложене теме докторске дисертације и да влада језиком којим ће предложена теза бити написана.	
Датум прихватања чланства:	Потпис предложеног члана Комисије*
20. 04. 2026.	

* Сагласност се може дати у слободној форми и у електронском облику.

ЧЛАН КОМИСИЈЕ	
Име и презиме:	Др Данијела Ђоровић
Звање:	Редовна професорка
Факултет или институција:	Филозофски факултет Универзитета у Београду
Ужа област научноистраживачког рада:	Италијански језик
<p>Ако предложени члан Комисије није на листи наставника на докторским студијама Филолошког факултета, квалификације за члана Комисије потврђују се приложеном табелом из акредитације (<i>d_tabela</i>) или библиографијом из које се види да испуњава услове за држање наставе на ДАС према Стандардима за акредитацију.</p>	
<p>1. Данијела Ђоровић (2023). Метадискурс у Вазаријевим „Животима славних сликара, вајара и архитеката“. Наслеђе 54, 303-318. (M23)</p>	
<p>2. Danijela Đorović (2021). Siena che grida, Perugia che macella: antropomorfizzazione letteraria delle città italiane nel linguaggio figurato di Miloš Crnjanski. U Jović, B. Riccorda, R. i Janjić D. (ur.): Le città italiane nelle letterature del XX secolo, 327-338. (M 14)</p>	
<p>3. Danijela Đorović (2020). Uloga prevođenja u nastavi jezika struke. Anali Filološkog fakulteta. Vol. 32 (2020), No. 1, 171-187. ISSN: 0522-8468. (M51)</p>	
<p>4. Danijela Đorović i Katarina Zavišin (2018). Integrating Elements of LSP Language Teaching and CLIL Methods in the Context of Tertiary Education, 1st International Conference of the Slovene Association of LSP Teachers 18–20 May 2017, Rimske Terme, Slovenia, <i>Scripta Manent</i> 13 (1), 26-44. ISSN: 1854-2042. (M24)</p>	
<p>5. Данијела Ђоровић и Наташа Лалић (2010). Неке специфичности наставе италијанског језика на основношколском узрасту. Зборник Института за педагошка истраживања, 42(1), 150-164. (M23)</p>	
<p>Предложени члан Комисије својим потписом потврђује да прихвата чланство у Комисији за одбрану и оцену научне заснованости предложене теме докторске дисертације и да влада језиком којим ће предложена теза бити написана.</p>	
Датум прихватања чланства:	Потпис предложеног члана Комисије*
20. 04. 2026.	

* Сагласност се може дати у слободној форми и у електронском облику.

На основу чланова 44б и 76 Статута Универзитета у Београду – Филолошког факултета, чланова 33 и 35 Закона о високом образовању, и члана 6. Правилника о начину и поступку пријаве и оцене научне заснованости теме докторске дисертације бр 595/2, Веће докторских студија Филолошког факултета, на V редовној (електронској) седници одржаној од 24. до 28. априла 2026. године, донело је

О Д Л У К У

I

Даје се сагласност на пријаву теме, предлог чланова комисије, као и предлог ментора за одбрану теме и оцену научне заснованости докторске дисертације коју је поднела мср Николина Николчић, бр. досијеа 2023/30058.

II

Одлуку о сагласности на пријаву теме, предлог чланова комисије и предлог ментора за одбрану теме и оцену научне заснованости докторске дисертације доставити Наставно-научном већу Факултета на усвајање.

Председник Већа докторских студија
Филолошког факултета

Проф. др Веран Станојевић

Доставити:

- Наставно-научном већу,
- Председнику Већа докторских студија,
- Центру за докторске студије,
- Архиви.